

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr let 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Kato, tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrtice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust, inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštalne proste.

Kandidat S. K. Z.

Slovenska kmečka zveza stoji zopet pred volilnim bojem. Izpraznjen je državnozborni mandat po rajnem g. Ježovniku za okraje Marenberg, Slovenjgradec, Šoštanj in Gornji grad. Vodstvo Kmečke zveze je prepustilo odločitev kandidata zaupnikom v volilnem okraju. Za tri sodne okraje, za Marenberg, Slovenjgradec, Šoštanj so se vršili zaupni shodi preteklo nedeljo, dne 22. maja, za gornjegrajski okraj se bo na željo odotnih zaupnikov obdržal zaupni shod ta dan.

Razpoloženje v volilnem okraju je za Kmečko zvezo zelo ugodno. Vse, kar je ugledno in pošteno, kar res želi dobrega zastopnika kmetu in delavcu, je tokrat na strani Kmečke Zveze. Po zadnji deželnozborni volitvi, ki je prinesla kmečki zastavi tako krasne uspehe, nihče ne dvomi več nad sijajno zmago naše stranke tudi ob teh volitvah.

Z navdušenjem se začne na naši strani volilna borba, in to je najboljšo poročilo za zmago! V naslednjem poročamo o zaupnih shodih.

Slovenjgradec.

Zaupni shod, sklican od odbora K. Z. za celi slovenjgraški okraj, se je vršil popoldne po večernicah v dvorani Narodnega doma. Vkljub jako nestalnemu vremenu je bil dobro obiskan. Na zaupnem shodu je vladalo popolno soglasje, ki ga ni motila niti najmanjša nezadovoljnost in obenem prav veselo in zmagovalno razpoloženje. Predsedoval je odbornik K. Z. Ivan Schöndorfer.

Govoril je mestni župnik Alojzij Čížek o lastnostih, ki jih mora imeti kandidat slovenskega kmečkega ljudstva.

Kot zastopnik osrednjega odbora K. Z. je govoril profesor dr. Hohnjec. Omenil je politični položaj, v katerem je sedaj slovensko ljudstvo in njegovi zastopniki v državnem in štajerskem deželnem zboru. Iz tega je izvajal tiste sposobnosti, ki jih mora imeti zastopnik slovenskega ljudstva v tako resnem in težavnem času. Določitev za to sposobne osebe prepusti čla popolnoma zboru zaupnikov.

Soglasno se je nato sklenilo, da je kandidat kmečkega ljudstva in njega pravih prijateljev prof. dr. Verstovšek v Mariboru.

Ko je končno predsednik Schöndorfer vprašal navzoče, ali je kdo proti tej kandidaturi, se ni nihče oglasil.

PODLISTEK.

Izgubljena ženica.

(Kratkočasnica. Iz hvatekega — g—).

Jaki Grgorič, mojstru v Petrovcu, je pobegnita ženica. — Pred pol leta se je Jaka oženil s Katico iz Pavlova, bližnjega trga. Prvi dan po svoji poroki je Jaka svoji ženici tako postregel, da je Katica mislila, da v zakonu sije samo solnce, in da je nebo vedno vedro, in da mora tako ostati na vse veke amen. Ali ko so se za nekaj mesecev pojavili prvi oblački na zakonskem nebu, je postala Katica mrka in zlovoljna. Jaka je to potrpežljivo prenašal do nekega časa. Nekega dne pa je bilo, kakor bi kdo napisal burjo v koledar njenega življenja. Katica se ni udala, in je vpila vedno huje, tako, da je prišlo do treska. Jaka ji je dobro izprašal vest, ji dal pokoro, ali odveze ji ni dal. Katica je ihtela in jokala, a potem je odšla v svojo sobo, pobrala svoje reči, je zavezala v svoj veliki robec, ter odšla k svojim starišem v Pavlovec. Jaki pa še „z Bogom“ ni rekla.

Štirinajst dni je bila že v Pavlovcu, in vsak dan ji je bilo okrog srca težje. Neprestano je gledala tja k belim petrovskim hišam, in dala bi ne vem kaj, da bi smela zopet bivati tam pri Jaki v ljubezni in slogi. Tudi Jaki je bilo težko, da nima Katicice. Klavern je hodil okrog in si očitil, da je Katico užalil po nepotrebnem. Ali Jaka je imel svojo glavo, in Katica svojico, in nobeden ni hotel, da prvi poda roko k spravi. Tako sta čakala drug na drugega. Katica je sedela v Pavlovcu, in gledala k Petrovcu, Jaka pa je bil v Petrovcu, in se oziral za svojo ženico proti Pavlovcu.

Velenje.

Lepo število veljavnih in upljivih mož iz Šoštanskega okraja se je na klic S. K. Z. zbralo zadnjo nedeljo dne 22. maja v velenjskem društvenem domu, da se posvetuje in sklepa o kandidatem vprašanju. Shodu je bil predsednik velenjski župan gospod Skaza, podpredsednik šentiljski župan g. Koren.

Soglasno in z navdušenjem so se zaupniki izrekli za kandidaturo svojega rojaka, dež. poslanca dr. Verstovška.

Gospod župan Skaza je v vznesenih in plamtečih besedah navduševal navzoče za agitacijo v volilni dobi, da bo postavljeni kandidat tem sijajnejše zmagal. Ene misli in enega duha smo se potem zopet razšli.

Vuzenica.

Tukaj se je vršil v nedeljo dne 22. maja popoldan zaupni shod volilcev marenberškega okraja. Predsedoval je deželni in državni poslanec gospod Pišek. Udeležili so se shoda uplivni in veljavni zaupniki sosednih far. Po govoru poslanca gospoda F. Piškega so se soglasno izrekli za kandidaturo deželnega poslanca gosp. dr. Verstovška za državni zbor. Iz raznih krajev se izrazili željo, da se tudi med njimi vrše politični in gospodarski shodi. Poslanec Pišek jim je obljubil, da bo K. Z. shode ob priložnosti priredila. Vse kaže navdušenje za našo stranko in zmaga dr. Verstovška je nedvomna.

Osrednja zadruga za pospeševanje živinoreje in vnovčenje živine v Mariboru.

Dne 30. decembra lanskega leta je dobila naša vlada pooblastilen zakon, kateri ji daje pravico, skleniti z balkanskimi državami trgovske pogodbe. V teh trgovskih pogodbah bodo dobile balkanske države pravico uvažati k nam živino. Ker bo uvoz tuje živine znatno vplival na ceno naše živine in s tem škodoval naše živinoreje, zato so zastopniki kmečkega ljudstva zahtevali odškodnino.

Odločenemu nastopu naših poslancev se imamo zahvaliti da se je ob enem z pooblastilnim zakonom sklenila postava za pospeševanje živinoreje in vnovčenje živine, katera določa za dobo 9 let vsako leto po

6 mil. kron in vsebuje natančne določbe za uporabo tega zneska.

Ker je živinoreja glavni vir kmetovih dohodkov in ker je ravno pri prodaji živine izročen kmet neštivilnim prekupcem, mešetarjem in nereelnim trgovcem, zato je zanimanje za skupno prodajo živine zelo veliko in tekmujejo vse dežele v tem, da odpravijo nedostatke živinske kupčije, da odstranijo vse nepotrebne prekupce in omogočijo ugodnejšo ceno živine. Če primerjamo ceno mesa v mestih s ceno živine na deželi, vidimo, kako velikanska razlika je med obema cenama in koliko zaslužijo razni ljudje, ki so mešetarjem in malim mesarjem v mestu, ki kolje živino in prodaja meso.

Skupno prodajo živine, potem katere edino je mogoče kmetu dobiti pravične cene za živino, pa pospešuje novi zakon, kateri določa lepe podpore za združne naprave. Ta dejstva, kakor zlasti dejstvo, da bode cena živine zopet padla, so privedla do ustanovitve Osrednje zadruge za pospeševanje živinoreje in vnovčenje živine v Mariboru. Zadruga začne delovati dne 1. junija, ima poslovodja, kateri je praktičiral pri združni vnovčevalnici na Dunaju, in se usposobil za svoj posel. Da se zbudi zanimanje za to zadrugo in ljudstvo pouči o njenem delovanju, se bodo po celem Spodnjem Štajerskem prirejale zborovanja in ustanovljale podružnice te zadruge ter nastavljal krajevni zaupniki. Kjer se bodo te podružnice dobro razvile, se bodo tekom časa spremenile v samestojne zadruge.

O binokstnih praznikih so se vršila tri zborovanja, na katerih so zborovalci pokazali veliko zanimanje za to zadrugo in priznali veliko važnost te zadruge.

Studence.

Prvo zborovanje se je vršilo na binokstno nedeljo zjutraj v Studenicah. V šolski sobi se je zbralo lepo število gospodarjev, gospodinj in tudi mladencev.

Navzoče je pozdravil načelnik zadruge gospod državni poslanec Pišek, ki je v kratkem govoru omenil pomen in važnost te zadruge.

Nato je v nad eno uro trajajočem govoru pojasnil nadrevizor Vlad. Pušenjak vzroke, kateri vplivajo na ceno živine, osvetlil izkoriščanje kmetov vsled sedaj obstoječe prodaje živine, naštel prednosti skupne prodaje živine, pobijal ugovore nasprotnikov, kazal na vspehe združne prodaje živine v drugih

Naenkrat pa se spomni besed iz sv. pisma: „Človeku ni dobro samemu biti.“ In to ga tako sune v srce, da se odloči, storiti korak k spravi; a samo polovični korak. Napoti se v župnišče. Župnik, ki je Jakota imel rad, ga je sprejel smehljaje. — Kaj dobrega, Grgorič? — vpraša že od daleč. — Nekaj bi Vas prosil — odvrne Jaka; nekaj sem zgubil, in lepo prosim, če bi mi gospod župnik hoteli pomagati, da najdem. — E, potem se pa niste namerili na pravega, Grgorič. Jaz sem kratkoviden. — O, stvar je tako velika, da jo brez očal lahko opazite. — Ali jaz imam slabo srečo, če kaj iščem — reče župnik. — Najbolje bi bilo, da daste svojo stvar javno oznaniti. — No, da, da — se nasmeje Jaka — ali meni se zdi, da bi gospodu župniku ne bilo prav, če se oznani. — Zakaj pa ne? Vi tako daste nagrado onemu, ki najde Vašo stvar? — Seveda, koliko hočete? — Jaz nečem ničesar... Jaz mislim samo, da daste onemu, ki stvar najde. — Ali, če bi bili Vi tako srečni, da bi našli, pa dam cerkvi nov mašni plašč... — Teško, da bi jaz to zaslužil... Ali povejte mi, kaj ste izgubili? — Gospod župnik, ne upam si povedati. — Pa zakaj ne? Ali je kaj hudega? — Pogodili ste gospod župnik, da, da, nekaj hudega... — Potem le pustite. Bilo bi grehi, iskati hudo... — Pa ni hudo...

Župnik se zamisli, in zopet vpraša: — Ali je stvar mnogo vredna? — Hm, hm, kakor se vzame — reče Jaka. — Meni je stvar najdražja. — Ah, sedaj razumem. Nekaj, kar je srcu milo?... — Prav imate, gospod. — Ali ste kupili to stvar? — Ne, dobil sem jo v dar. — Ali je mar zlat, katerega ste dobili od birmanskega botra? — Ne, to ni. — Ali je kako staro blago? — Ne, ampak mlado blago. — Ali je morebiti novec. — Ne. — Znabiti kaka slika. — Da, tako nekaj — vikne Jaka. — Ali je sveta slika? — O, Bog varuj! To gotovo ni — reče živo Jaka. — Ali je mar neumestna slika? — To ne, ali nekaj malo... — Nu, sedaj mi je pa dovolj, — reče nevoljno župnik. — Povejte, kaka slika je to... jaz imam dovolj drugega posla, ne da rešujem Vaše uganke. — Gospod župnik — reče polagoma Jaka, — slika je to, da Vam povem po pravici: Zove se Katica, in je bila nekaj dni v moji hiši, kakor prava žena. A potem smo se malo sprli, in odšla mi je v Pavlovec nazaj, da ni več glasno o njej... In sedaj, kaj naj počnem? Če Vi mislite, da je najpametnejše oznaniti, jaz nisem zoper to. Ali če se je Vi spomniti iz prižnice, morate govoriti pohvalno o njej, n. pr. da je lepa, pobožna, gibčna, dobra kuharica itd. In kakor